

Eva Košnarová

Konflikty mezi dobrovolníky a profesionály v průběhu profesionalizace neziskové organizace očima dobrovolníků

2012

Posudek oponentky

Tereza Pospíšilová

Bakalářská práce Evy Košnarové je velmi dobrá. Mezi její klady patří přehledná a jasná celková struktura práce a také vhodně zvolené a velmi dobře popsané metody sběru dat a analýzy. Také analýzu a interpretaci a jejich propojení s teorií považuji za výborné.

Teoretická část práce je kvalitní. Líbí se mi hlavně to, že je zde zahrnuto pojednání o roli a konfliktu, které má posléze v analýze důležitou roli. Typy konfliktů rolí by ale měly být v teoretické části důkladněji popsány, protože v analýze například odlišení „konfliktu v roli“ od „já-role konfliktu“ není příliš přesvědčivé.

V teoretické části práce by mohlo být rozlišeno, že dobrovolníci mohou být členy organizace (a pak jsou jejími „spolupřítelny“, kteří mají právo spolurozhodovat) anebo členy být nemusí (a pak je jejich nárok zasahovat do chodu organizace minimální nebo jinak odůvodněný než u členů). Toto rozlišení by se hodilo u analýzy v části 5.6., kde dobrovolníci říkají, že jim vadí, že nemohou do chodu organizace zasahovat.

Konečně, v teoretické části by na některých místech mohla být autorka důkladnější. Např. s. 13, odst 2: co je „režim znalosti“? (odstavec je bez dalšího vysvětlení téměř nesrozumitelný). S. 13 odst 3: bez dalšího vysvětlení se přebírá typologie dobrovolníků z jedné diplomové práce (což není bez trochy vysvětlení nebo kontextualizace sám o sobě autoritativní zdroj). S. 14: tři přístupy k dobrovolnictví Frič a Pospíšilová převzali od jiných autorů (uvedených v citované knize), zde to vypadá, že je sami vymysleli.

K záporům práce se vyjadřuji následující komentáře v bodech:

- Interpretace získaných dat v části 3.2 je velmi dobře strukturována do pěti kapitol. Každá z pěti kapitol potom má však poměrně komplikovanou vnitřní strukturu, kde jsou již používána jen čísla (1.1.2, 1.2.1 apod.) a chybí názvy. Dělení mi nepřipadá vždy úplně přesvědčivé (např. část 2.2.1 by podle mě měla být 2.1.3; část 2.2.3 mi připadá jako součást části 2.2.2). Přesvědčivosti struktury by pomohlo, kdyby autorka dala částem názvy, kterými by vystihla podstatu toho, o co v dané části jde.
- Habity vztahující se k roli dobrovolníka a profesionála by se hodilo pojmenovat.
- Proč jsou u role dobrovolníka popisovány vnímané přínosy, kdežto u role profesionála nejsou?
- Nenašla jsem údaj o délce rozhovorů.
- Příliš časté chyby v interpunkci, někde i tvrdé a měkké y/i apod.

Detaily:

- Autorka soustavně používá mužský rod pro popis „dobrovolníka“, i když 4 ze 6 respondentek jsou ženy a v určitých typech organizací vysloveně převažují mezi „dobrovolníky“ ženy. Snad nahradit množným číslem?
- Autorka několikrát použila „legalizují“ místo „legitimizují“.

- V části 4.6. píše autorka tvrdě o „nedodržování pravidel“ dobrovolníky, ale citáty tomu podporu nedávají, protože spíš mluví o dodržování pravidel – jen ne na sto procent („jsem je *zas tak* neposlouchal“, „ale ty já *úplně* neposlouchám“)

Obecnější komentář:

Níže prezentuji komentář, který podle mého názoru již jde nad rámec bakalářské práce. Proto nejde o nedostatky, které bych jí vytýkala, spíše body do diskuse.

- V analýze definice rolí dobrovolníka a profesionála chybí jako samostatný faktor placenost, tj. to, že profesionál pobírá mzdu. Přitom to podle citátů respondenti a respondentky zmiňovali. Když potom autorka popisuje dvě hybridní, křížící se role (dobrovolník- profesionál a profesionál-bývalý dobrovolník), připadá mi, že je pro ně určující mj. to, že oddělují placenost a profesionalitu (kdežto v citovaných teoriích, aspoň některých, je placenost naopak znakem profesionality). Respondenti vlastně hovoří o tom, že někdo je profesionál, ač není placený (dobrovolník- profesionál), zatímco někdo jiný je placený a přitom oni jej za skutečného profesionála nepovažují (někteří profesionálové-bývalí dobrovolníci). Je to zajímavý analytický aspekt, který v práci není uveden.
- V části 4.5. se objevuje pojetí dobrovolnictví jako naprosté autonomie (s. 37). Respondenti zde vlastně hovoří o ztotožnění dobrovolnictví s jakousi svévolí. Hodilo by se doplnit, že svévole je charakteristika v mnohém protikladná k „zodpovědnosti“, kterou podle dobrovolníků musí vykazovat placení zaměstnanci. Dále bych zde ještě doplnila, že jedním z typů dobrovolníků v odborné literatuře je „seriozní“ dobrovolník (Robert Stebbins), který vnímá své poslání jako vážné a velmi zodpovědné a vymezuje se negativně právě vůči vnímání dobrovolnictví jako svévole. Zde by tedy šla analýza rozšířit.
- V závěru (s. 44) autorka píše, že zodpovědnost je morální vlastností profesionálů. S tím by se dalo polemizovat, protože dobrovolníci dle citátů uvedených v bakalářské práci jasně vnímají zodpovědnost profesionálů ve vazbě na jejich placenost, tj. na fakt, že pobírají za svou práci mzdu. Dalo by se tedy říci, že zodpovědnost profesionálů je spíš „koupená“.

Celkově práci doporučuji k obhajobě a hodnotím **mezi výborně a velmi dobře**.